

## A Magyar Köztársaság nevében!

A Pécsi Ítéltábla a Zákányi Ügyvédi Iroda (ügyintéző: Huberné dr. Zákányi Éva ügyvéd 7400 Kaposvár, Petőfi tér 4.) által képviselt **I.rendű felperes neve** (I.rendű felperes címe) I. rendű, **II.rendű felperes neve** (II.rendű felperes címe) II. rendű, az **III.rendű felperes neve** (III.rendű felperes címe) III. rendű, **IV.rendű felperes neve** (IV.rendű felperes címe) IV. rendű, **V. rendű felperes neve** (V.rendű felperes címe) V. rendű, a **VI.rendű felperes neve** (VI. rendű felperes címe) VI. rendű, **VII.rendű felperes neve** (VII.rendű felperes címe) VII. rendű, **VIII.rendű felperes neve** (VIII.rendű felperes címe) VIII. rendű, **IX.rendű felperes neve** (IX.rendű felperes címe) IX. rendű, **X. rendű felperes neve** (X.rendű felperes címe) X. rendű és **XI.rendű felperes neve** (XI. rendű felperes címe) XI. rendű felpereseknek - a Kutas Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Kutas Péter ügyvéd 7200 Dombóvár, Szent Gellért utca 2/A.) által képviselt **I.rendű alperes neve** (I.rendű alperes címe) I. rendű és a **II. rendű alperes neve** (II.rendű alperes címe) II. rendű alperesek ellen készenléti díj megfizetése iránt indított perében a Tolna Megyei Bíróság 2008. január 10. napján kelt 17.G.40.100/2006/24. számú ítélete ellen az I-II., V-VI, IX. és X. rendű felperesek által 25. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

### Ítéletet:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - fellebbezett részében - helybenhagyja.

Kötelezi az I-II., V-VI., IX-X. rendű felpereseket, hogy 15 nap alatt fizessenek meg az alpereseknek: az I. rendű felperes 15.000 (tizenötezer) forint, a II. rendű felperes 30.000 (harmincezer) forint, a V. rendű felperes 8.000 (nyolcezer) forint, a VI. rendű felperes 3.000 (háromezer) forint, a IX. rendű felperes 18.000 (tizennyolcezer) forint, a X. rendű felperes 30.000 (harmincezer) forint másodfokú perköltségét.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

### I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperesek vállalkozó háziorvosként, házi-gyermekorvosként, egyéni egészségügyi vállalkozás vagy társas vállalkozás keretében, az I. rendű alperessel kötött feladatátvállalási szerződés alapján részt vesznek az I. rendű alperes által szervezett egészségügyi alapellátásban, illetőleg a II. rendű alperes által szervezett háziorvosi ügyeleti szolgálat ellátásában. A feladatátvállalási szerződések alapján a felperesek közvetlenül a T. M. E. P.-ral kötött finanszírozási szerződés alapján rendelkezésükre bocsátott összegből vállalták a területi ellátásra szoruló biztosítottak részére az érvényes előírásoknak és a szakma szabályainak megfelelő folyamatos háziorvosi szolgáltatás nyújtását és vállalták a háziorvosi feladatok sürgősségi ellátására szervezett készenléti és ügyeleti szolgálatban való részvételt, továbbá a szerződés szerinti feladatok ellátására a helyettesítésükről való gondoskodást.

Az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat által kiadott működési engedélyek szerint a felperesek rendelkezésre állási ideje hétköznapiokon 7 órától 18 óráig terjedő időszakban - változó beosztással - napi 8 óra, amelyen belül általában napi 4-5 órát rendelnek az I. rendű alperes által biztosított rendelőkben.

Az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátás biztosítására vonatkozó feladatát az I. rendű alperes 2004. júliusától a II. rendű alperes, azt megelőzően - jogelődje - D. Város és Városkörnyéki Önkormányzatok Területfejlesztési Társulásának útján látja el. A II. rendű alperes, illetőleg a jogelődje, 2005. december 31. napjáig munkanapokon 18 órától másnap 7 óráig - 13 órában - szervezett ügyeleti szolgálatot, míg munkaszüneti napokon, illetve heti pihenőnapon 24 órás ügyeletet szervezett. A központi ügyeletet 2005. december 31-ig két orvos, egy ápoló és egy gépkocsivezető látta el, 2006. január 1-től egy orvos, egy ápoló és egy gépkocsivezető van ügyeleti szolgálatban. 2006. január 1-től hétköznapiokon 16 órától másnap reggel 8 óráig tart az ügyeleti szolgálat.

A felperesek 2004. decemberében írásban fordultak az I. rendű alpereshez 2001-2004. évekre visszamenően munkanapokon napi 3 órás készenléti időre készenléti díj megfizetése iránt azzal, hogy az I. rendű alperest terhelő folyamatos egészségügyi szolgáltatásban a 8 órás rendelkezésre állási idejük és az ügyeleti szolgálat által lefedett 13 óra között 3 óra ellátatlan idő volt, amely időben nekik készenléti szolgálatot kellett teljesíteni. E 3 órából 1 órát tényleges munkavégzéssel töltöttek, s ennek megfelelő összegű díjazásra tartottak igényt.

Az I. rendű alperes a felperesek készenléti díj iránti kérelmét elutasította.

Az I. rendű alperes a központi háziorvosi ügyelet mellett pihenő és munkaszüneti napokon 12 órás gyermekorvosi ügyeletet, illetőleg hétköznapiokon 12 órás készenléti gyermekorvosi szolgálatot is szervezett a felnőtt ügyeleti ellátás működtetése mellett.

A felperesek keresetükben készenléti díj megfizetésére kérték kötelezni az alpereseket arra hivatkozással, hogy az alpereseknek folyamatos alapellátási kötelezettségük állt fenn, orvosi ügyeletet azonban csak 18 órától másnap reggel 7 óráig szerveztek. A rendelési idők 8-tól 16 óráig tartottak, ezért 3 óra időtartamban készenléti szolgálatot kellett ellátniuk, s a 3 órából 1 órát ténylegesen munkával töltöttek. A készenlét idejére ellenszolgáltatást senkitől sem kaptak, ezért a hasonló képzettségű és szolgálati idejű közalkalmazott orvosok részére járó, a közalkalmazotti bértábla szerint számított készenléti díj megfizetésére kérték kötelezni az I-II. rendű alpereseket egyetemleges kötelezettséggel 2001. január 1. és 2005. december 31. közötti időre, attól függően, hogy az egyes felperesek mikortól álltak szerződéses kapcsolatban az I. rendű alperessel.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték. Hivatkoztak arra, hogy készenlétet nem rendeltek el, erre nézve megbízási szerződést a felperesekkel nem kötöttek. Hivatkoztak arra is, hogy D. város területén az ügyeleti idő és a rendelési idő egybeért, mert reggel 7 óra és délután 18 óra között mindig volt a városban háziorvosi rendelés, ezért az egészségügyi alapellátás folyamatosan biztosított volt. Egyébként pedig az ellátás folyamatosságát központi ügyelet útján a II. rendű alperes biztosította, a mentőszolgálat mindenkinek rendelkezésére állt, sürgősségi esetekben pedig a D. Sz. L. E. Kht. által működtetett kórház fogadta és ellátta a biztosítottakat, ezért a felpereseknek készenléti szolgálatot teljesíteni nem kellett. Annak teljesítését a felperesek nem is igazolták. Különösen nem azt, hogy az általuk állított időben tényleges munkavégzés is történt.

Az elsőfokú bíróság a kereseteket részben teljesítette.

Megállapította, hogy az I. rendű alperest a folyamatosan hozzáférhető ellátás biztosításának kötelezettsége nem a háziorvosokkal, hanem az alapellátást igénybe vevő lakossággal szemben terheli. A II. rendű alperessel kötött feladatátvállalási szerződés alapján a II. rendű alperes volt köteles az ügyelet megszervezésére és működtetésére, s amennyiben azt nem szerződésszerűen teljesítette, a felpereseknek ebből eredő követeléséért az I. rendű alperes nem köteles helytállni, követelésüket kizárólag a II. rendű alperessel szemben érvényesíthetik.

Mivel a felperesek és a II. rendű alperes között a készenléti szolgálat ellátására megbízási szerződés nem jött létre, azt vizsgálta, hogy a felperesek megbízás nélküli ügyvivőként eljárak-e a II. rendű alperes érdekében. A felperesek személyes előadása alapján azt állapította meg, hogy a felperesek, mint vállalkozó háziorvosok a hozzájuk kártyájukat leadó lakosság részére vállalt személyes és folyamatos orvosi ellátás keretében voltak bármikor elérhetőek, a biztosítottak megtartása érdekében látták el a betegeiket a rendelési idő és az ügyeleti idő kezdete közötti időszakban. Eljárásuk ezért nem más, hanem a saját érdekükben történt. 2004. decemberében jelezték első ízben az I. rendű alperes felé a készenléti díjazás iránti igényüket, ezért ezt megelőzően a megbízás nélküli ügyvitel feltételei nem teljesültek, figyelemmel arra is, hogy azt akinek - állításuk szerint - az érdekében beavatkoztak, erről haladéktalanul nem értesítették, hogy a beavatkozás

helyénvalóságáról dönten tudjon. 2005. január 1-től azonban, mivel a felperesek értesítése ellenére az I. rendű alperes a díjfizetéstől való elzárkózás kivételével intézkedést nem tett, a megbízás nélküli ügyvitel ellátása megállapítható. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a felpereseknek, mint beavatkozónak, mindenképpen vizsgálniuk kellett azt, hogy a beavatkozásuk szolgálja-e az ügy urának érdekét és akaratát. E körben alappal nem feltételezhették, hogy az ügy urának érdeke és akarata mindannyiuk egyidejű - egymás tevékenységéről tudva történő - beavatkozását megkívánja, különös tekintettel arra a tényre, hogy a központi ügyeletben is kezdetben kettő, később pedig csak egy orvos volt szolgálatban, ezért az ügy urának érdekét legfeljebb egy orvos készenléti szolgálata kívánta meg.

Alaptalannak találta a felperesek által követelt megbízási díj mértékét is, mert az ügyeleti ellátásban résztvevő közalkalmazott orvosok díjazására vonatkozó speciális jogszabályokat még analógiaként sem lehet alkalmazni. A díjban való megállapodás hiányában a megbízási piacon kialakult díjakat lehet irányadónak tekinteni. E körben a házi-gyermekorvosok részére 2005. évben megállapított készenléti díjazás ismert, s mivel a házi-gyermekorvosok és a háziorvosok ügyeleti díja azonos, ezért az elsőfokú bíróság a készenléti díj összegét is a házi-gyermekorvosok készenléti díjával azonos összegben állapította meg. Miután pedig a felperesek együtt látták el azt az ügyet, hétköznapi napon napi 3 órában, melynek teljesítésére további 13 órában kettő, majd egy orvos képes volt a II. rendű alperessel kötött szerződés alapján, ezért a 12 orvos között az egy orvost megillető díjazást felosztotta, és ennek megfelelően marasztalta - a keresetet túlnyomórészt elutasítva - a II. rendű alperest a felperesek javára készenléti díjban. Az V. rendű felperes keresetét teljes egészében elutasította, figyelemmel arra, hogy az V. rendű alperes 2004. december 1. és 2005. december 31. között készenléti díjat nem teljesített. Az azt megelőző időszakra pedig valamennyi felperes keresetét alaptalannak találta.

Az ítélet ellen, annak részbeni megváltoztatása és keresetük hiánytalan teljesítése érdekében az I-II., V-VI., IX-X. rendű felperesek fellebbeztek.

Az alperesek fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérték.

A fellebbezések alaptalanok.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg és a fellebbezéssel érintett részében helyes az elsőfokú bíróság érdemi döntése is, a jogi indokolással azonban a másodfokú bíróság nem ért egyet.

Azt helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az alpereseknek folyamatos alapellátást kellett biztosítaniuk D. város területén. Ez következik az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (Eü.tv.) 88.§-a (1) bekezdésének azon rendelkezéséből, hogy a beteg lakóhelyén, illetve annak közelében biztosítani kell,

hogy folyamatos egészségügyi ellátásban részesüljön. Az ellátás folyamatos igénybevételének lehetőségét hivatott biztosítani az ügyeleti rendszer a napi munkarenden kívül bekövetkező sürgősségi esetekben. Ezt rögzíti az Eü. törvény 93.§-ának (2) bekezdése, amely szerint az ügyeleti ellátás célja az egészségügyi szolgáltatók napi munkarend szerinti munkaidő befejezésének időpontjától a következő napi munkarend szerinti munkaidő kezdetéig a beteg vizsgálata, egészségi állapotának észlelése, alkalmoszerű és azonnali sürgősségi beavatkozások elvégzése, illetőleg fekvőbeteg-gyógyintézetbe történő sürgősségi beutalása, valamint a külön jogszabályokban meghatározott eljárásokban való részvétel.

A 4/2002. (II.25.) EüM. rendelet 2.§-a és a 47/2004. (V.11.) ESzCsM. rendelet 15.§-a a háziorvosi feladatok folyamatos ellátásáról rendelkezik. Az EüM. rendelet a folyamatos ellátás keretében előírja, hogy a háziorvosnak hetente legkevesebb 15 órát, de munkanapokon legkevesebb 2 órát kell rendelnie, míg a 9.§ (1) bekezdésének - 2004. június 15-ig hatályban volt - szövege a háziorvosi feladatok munkaidőn kívüli sürgősségi ellátására ügyeleti szolgálat vagy készenlét szervezését írja elő. Az (5) bekezdés szerint készenlét a háziorvosnak munkanapokon sürgős orvosi tevékenység elvégzése céljából történő - rendelőn kívüli - rendelkezésre állása, amennyiben ügyeleti szolgálatot nem szerveztek.

Az ESzCsM. rendelet 15.§-ának (1) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy a háziorvosi feladatok rendelési időn kívüli ellátására ügyeleti szolgálatot vagy készenlétet kell szervezni.

A 15.§-nak a perbeli időszakban hatályban volt (3) bekezdése értelmében a készenlét a háziorvosnak munkanapokon sürgős orvosi tevékenység elvégzése céljából történő rendelkezésre állása, amennyiben az összevont háziorvosi ügyelet, illetőleg központi ügyelet nem biztosítható.

Az idézett jogszabályi rendelkezésekből pedig az következik, hogy az alpereseknek D. város területén az ott működő háziorvosok rendelési idején kívül eső időre kellett megszervezniük az ügyeleti szolgálatot vagy ennek hiányában a készenlétet. Az ügyeleti szolgálatnak vagy a készenlétnek azt az időtartamot kellett lefednie, amikor a városban egyetlen háziorvos sem tartott rendelést. E kötelezettségüket pedig az alperesek teljesítették.

Az e tekintetben nem támadott tényállás szerint D.-on munkanapokon reggel 7 óra és délután 18 óra között mindig tartott rendelést valamelyik háziorvos, az ügyeleti szolgálat pedig 18 órától másnap 7 óráig tartott. Ezzel az alperesek az Eü.tv. 152.§-ában előírt, az egészségügyi alapellátás körében az I. rendű alperesre ruházott kötelezettségüknek maradéktalanul eleget tettek, a betegeknek lakóhelyükön biztosították a folyamatos alapellátást.

Az idézett - és az elsőfokú bíróság által is felhívott - EüM. rendelet 3.§-ának (1) bekezdése szerint a háziorvos köteles ellátni az ellátási területén lakó, külön

jogszabályban foglaltak szerint hozzá bejelentkezett és az általa elfogadott biztosítottakat. A (3) bekezdés értelmében köteles ellátni továbbá a rendelési idejében hozzá forduló személyeket, ha heveny megbetegedésük vagy krónikus betegségük miatt ellátatlanságuk az egészséget károsító, vagy a gyógyulást lassító állapotromláshoz vezethet. A háziorvosok ezen ellátási kötelezettségéből ered az a - fent részletesen ismertetett - jogszabályi előírás, hogy az ügyeleti szolgálatot, ennek hiányában a készenlétet a településen működő valamennyi háziorvos rendelési idején kívüli időre kell szervezni, mert azon belül a folyamatos alapellátás biztosított. A háziorvos ugyanis a fentiek szerint azon sürgősségi ellátásokra köteles a rendelési idejében hozzá forduló, de nem hozzá tartozó beteg tekintetében, amelyek ellátására az ügyeleti szolgálatot, illetőleg a készenléti szolgálatot szervezni kell.

Amennyiben pedig a rendelési időben a hozzájuk be nem jelentkezett biztosított ellátására sor kerül, a felperesek (a háziorvosok) az egészségbiztosítási pénztárral kötött finanszírozási szerződés 8. és 14. pontja alapján külön díjazásra jogosultak.

A felperesek megtehették volna azt is, hogy a 7 és 8 óra, illetőleg 16 és 18 óra között hozzájuk forduló betegeket az éppen rendelést ellátó háziorvosokhoz irányítják. Készenléti szolgálatot ezért az alperesek érdekében ez okból sem kellett ellátniuk.

A fellebbező felperesek tehát szerződés alapján készenléti szolgálatot nem teljesítettek, arra nem voltak kötelesek. Amennyiben megbízás nélkül elláttak készenlétet, beavatkozásuk nem az alperesek érdeke és feltehető akarata szerint történt, az nem volt helyénvaló, ezért a Ptk.486.§-ának (3) bekezdése alapján díjazást nem követelhetnek.

A kifejtett indokokra is tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - fellebbezett részében - a Pp. 253.§-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperesek fellebbezése sikertelen volt, ezért a Pp. 78.§-ának (1) bekezdése alapján - a Pp.82.§-ának (2) bekezdése értelmében érdekeltységük arányában - kötelesek az alperesek másodfokú eljárásban felmerült költségét megfizetni. Az alpereseket képviselő ügyvéd munkadíjának összegét az ítélőtábla a 32/2003. (VIII.22.) IM. rendelet 3.§-ának (3) és (5) bekezdése alapján állapította meg, a (6) bekezdésre figyelemmel csökkentett összegben, figyelemmel arra, hogy a jogi képviselő számára egy-egy felperes tekintetében a képviselet ellátása - a jogalap azonossága miatt - nem igényelt többlet munkavégzést.

P é c s, 2008. június 19.

Dr. Veszeley József s.k. a tanács elnöke, Dr. Szentpéteriné Dr. Bán Erzsébet s.k.  
előadó bíró, Dr. Hrubai Adrienn s.k. bíró